

Власюк В.П.,
к.с.-г.н., доцент кафедри експлуатації лісових ресурсів
Житомирського національного агроекологічного університету, м. Житомир
Можаровський О.А.,
магістрант
Житомирського національного агроекологічного університету, м. Житомир

ПОКРАЩЕННЯ КОРМОВИХ ТА ЗАХИСНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ МИСЛИВСЬКИХ УГІДЬ ДП “БЛОКОРОВИЦЬКЕ ЛГ”

В останні роки значно зріс вплив діяльності людини на природні екосистеми. Розорювання земель, осушення боліт, утворення водосховищ, знищення чагарників і лісонасаджень, інтенсивне вирубування лісів, пожежі тощо привело до скорочення площ природних угідь, зниження їх цінності і придатності до життєдіяльності тваринного світу. Існуюча система і організаційна побудова мисливського господарства не повною мірою забезпечує проведення науково обґрунтованого рівня біотехнічних заходів, не завжди стимулює користувачів до охорони, відтворення і раціонального використання державного мисливського фонду. Не виключенням є й державне підприємство “Блокоровицьке лісове господарство”. Воно розташоване в північно-західній частині Житомирської області на території Олевського, Ємільчинського і Лугинського адміністративних районів. Загальна площа мисливських угідь господарства становить 59859 га. Проте, площа лісових типів мисливських угідь становить 42524 га. Як уже зазначалося, інтенсивне ведення лісового і сільського господарства, чинник неспокою тощо, часто призводить до погіршення якості мисливських угідь. виправити таке становище можна шляхом створення кормових і захисних ремізів а також кормових полів.

У мисливському господарстві під ремізами розуміють природні або штучні створені мало прохідні для людей ділянки угідь, які мисливськими птахами і звірами використовуються для ночівлі, денного відпочинку, як сховище від негоди і ворогів. Ремізи можуть виконувати захисні та кормові або лише захисні функції.

Розрізняють ремізи постійні і сезонні. Практика ведення мисливського господарства показує, що найбільш доцільним є створення постійних кормових та захисних ремізів, які забезпечують кормові та захисні умови впродовж багатьох років. Ефективність дії кормових ремізів залежить від правильності вибору їх місць розташування на території мисливських угідь господарства.

Кормові ремізи повинні приваблювати диких тварин впродовж усього року, тому необхідно планувати при їх створенні асортимент багаторічних видів рослин, які не потребують щорічних складних агротехнічних робіт.

При закладці кормових полів слід враховувати розміщення місць концентрації диких тварин та можливість їх охорони від браконьєрів.

Кормові поля слід розміщати в стороні від доріг загального користування на віддалі не менше 1 – 1,5 км від населених пунктів.

Найкращими місцями розміщення кормових полів для копитних тварин є долини невеликих річок. По краю кормових полів висаджують високорослі трав'яні культури, топінамбур тощо, чагарникові породи, які покращують захисні умови угідь. Оптимальний розмір одного кормового поля не повинен перевищувати 1 га.

Розміри площі насаджень, які відводяться під ремізи, не повинні бути менші 0,5 га та більше 10 га. Такі площі не повинні заливатися водою під час весняної повені, а в посушливий період року повинні бути забезпечені водою. Для покращання кормової бази важливе значення мають кормові поля.

Щоб закласти кормові поля, доцільно використовувати непридатні для господарських потреб невеликі (від 0,5 до 1,0 га) ділянки, галявини, кварталні просіки, береги лісових боліт та ін. Вони повинні розміщуватися по всій території господарства з відповідним підбором овочевих культур, серед яких заслуговують на особливу увагу такі, наприклад, як картопля, топінамбур, кормова капуста, а із зернових суміш вівса, віки та гороху, овес, кукурудза, сорго, люцерна, еспарцет, конюшина, багаторічний люпин. З інших трав'янистих рослин для кормових полів кращими вважаються: гречка, тимофіївка, кормова морква, салат та ін.

Кормові поля з рекомендованими культурами часто відвідують зайці, козулі, кабани впродовж всього весняно-осіннього періоду.

На кожному полі необхідно вирощувати хоча б 2-3 культури. Ця різноманітність на одній ділянці привертає більшу кількість мисливських тварин і при цьому збільшуються терміни підгодівлі, завдяки різному періоду. Дозрівання культур. З лікувальною метою для тварин корисно висівати вздовж кормових полів, на узліссях, на пустирях різні види полині.

Норми проектування кормових та захисних ремізів встановлені Настановами з упорядкування мисливських угідь (Київ, 2002). При розрахунку площ ремізів слід відштовхуватись не від загальної площі господарства, а від площ лише лісових типів мисливських угідь. При цьому слід ураховувати і розподіл угідь по вікових групах. Результати розрахунку площ кормових та захисних ремізів у розглядуваному нами господарстві наведені у табл.

Таблиця

Розрахунок площ кормових та захисних ремізів

Розподіл типів мисливських угідь по вікових групах	Площа господарства, тис. га	Рекомендована норма штучного створення кормових ремізів, га/1000га	Рекомендована норма штучного створення захисних ремізів, га/1000га	Розрахункова площа кормових ремізів для господарства, га	Розрахункова площа захисних ремізів для господарства, га
Хвойні насадження					
Молодняки 1 групи віку	5,423	2,0	-	10,8	-
Молодняки 2 групи віку та середньовікові насадження	16,762	2,5	5,0	41,9	83,8
Пристигаючі, стиглі та перестійні насадження	9,336	1,5	3,0	14,0	28,0
Листяні насадження					
Молодняки 1 групи віку	1,104	1,0	-	1,1	-
Молодняки 2 групи віку та середньовікові насадження	2,585	1,0	4,0	2,6	10,3
Пристигаючі, стиглі та перестійні насадження	1,854	0,5	3,0	0,9	5,6
Змішані насадження					
Молодняки 1 групи віку	1,172	1,0	-	1,2	-
Молодняки 2 групи віку та середньовікові насадження	2,825	1,5	5	4,2	14,1
Пристигаючі, стиглі та перестійні насадження	1,463	1,0	3,0	1,5	4,5
Всього	42,524	-	-	78,2	146,3

Згідно отриманих результатів у мисливських угіддях державного підприємства “Білокоровицьке лісове господарство” слід створити близько 80 га кормових та 145 га захисних ремізів, враховуючи лісорослинні умови і динаміку природного поновлення на зрубках. Найбільшу площу ремізів потрібно закласти у молодняках 2 групи віку та середньовікових насадженнях хвойного лісу (42 га захисних та 84 кормових).